

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tad-29 ta' April, 2008

Citazzjoni Numru. 671/2001/1

Soleil Bugeja Limited

Versus

Anthony u Sue konjuġi Rosso

Din il-kawża hija dwar flas għal xogħol magħmul b'appalt. Iċ-ċitazzjoni tgħid illi s-soċjetà attriċi għamlet xogħol ta' bini għall-konvenuti fil-Mellieħa, u ipprovdiet kemm il-materjal kif ukoll ix-xogħol. Ta' dan fadlilha tiegħu erbatax-il elf, erba' mija u tlieta u ħamsin lira u sebgħa u tmenin ċenteżmu (Lm14,453.87) – daqs tlieta u tletin elf, sitt mija u tmienja u sittin euro u ħamsa u għoxrin ċenteżmu (€33,668.25) – iżda l-konvenuti, għalkemm imsejħa biex iħallsu, baqgħu ma ħallsux. L-attriċi għalhekk talbet illi l-qorti, wara li tgħid illi l-konvenuti għandhom jagħtuha erbatax-il elf, erba' mija u tlieta u ħamsin lira u sebgħa u tmenin ċenteżmu (Lm14,453.87), daqs tlieta u tletin elf, sitt mija u tmienja u sittin euro u ħamsa u għoxrin

ċenteżmu (€33,668.25), tikkundannahom iħallsuha dik is-somma flimkien ma' l-imgħaxijiet minn dakinhar tal-preżentata taċ-ċitazzjoni sa meta jsir il-ħlas.

Il-konvenuti ressqu dawn l-eċċezzjonijiet:

1. L-azzjoni hija intempestiva għax parti mix-xogħlijiet għadha ma tlestietx xhur wara li x-xogħol kellu jitlesta skond il-ftehim u wara li l-konvenuti għalxejn sejħu lill-attriċi biex tlesti dawn ix-xogħlijiet;

2. L-ammont mitlub huwa wisq, għax maħdum fuq rati ogħla minn dawk miftiehma u fuq kejl aktar minn dak tassew, u wkoll għax l-attriċi daħħlet fil-kont *items* li għalihom ma għandhiex jedd titħallas; u

3. Ħafna mix-xogħol sar ħażin u mhux kif iridu l-arti u s-sengħa u l-konvenuti kellhom joħorġu flus biex id-difetti jissewwew; kien hemm ukoll difetti oħrajn li ma setgħux jissewwew, u għalhekk il-qorti għandha tillikwida ammont li għandu jitnaqqas minn dak li għandha tieħu l-attriċi biex jagħmel tajjeb għal dak ix-xogħol li sar ħażin u li ma ssewwiex jew ma setax jissewwa.

B'nota tas-17 t'Ottubru 2003¹ il-konvenuti komplew fissru liema xogħlijiet għadhom ma sarux, dawk li għalihom qiegħed jintalab ħlas b'rata ogħla u dawk li saru ħażin.

Billi minħabba fil-kwistjonijiet imqajma fl-eċċezzjonijiet il-qorti kienet teħtieġ l-għajnuna ta' espert, ħatret perit tekniku b'dikriet tal-14 ta' Novembru 2005² u, b'dikriet ieħor tat-12 ta' Jannar 2006³, kompliet wessgħet il-ħatra tiegħu. Il-perit ħalef ir-rapport tiegħu fil-15 ta' Frar 2006⁴, u wieġeb ukoll għal mistoqsijiet li sarulu għall-eskussjoni⁵. Il-partijiet għamlu wkoll l-osservazzjonijiet tagħhom dwar ir-rapport tal-perit u dwar il-meritu tal-kawża.

Il-perit sab difetti u nuqqasijiet fil-livell tas-soqfa ta' żewġt ikmamar, fil-ħnejjiet, fix-xogħol ta' ġebel fuq il-fil, fit-taraġ li jagħti għas-sular t'isfel, fl-aperturi u fil-balavostri u l-pilastri taċ-ċint. Dawn id-difetti ġew elenkati mill-perit f'aktar dettall *a fol. 337 et seq.* tal-proċess, u l-perit sab illi, ħlief għall-balavostri u l-pilastri taċ-ċint li tmermru għax is-saff tal-qatran kien difettuż, għandha twieġeb għalihom is-

¹ *Foll. 186 et seq.*

² *Fol. 329.*

³ *Fol. 331.*

⁴ *Foll. 335 et seqq.*

⁵ *Foll. 353 et seqq.*

soċjetà attriċi. Dwar il-balavostri u l-pilastri, sab illi l-ħtija hija biss parzjalment ta' l-attriċi.

Il-perit kompli fisser, *a fol.* 338, x'inħuma x'xogħlijiet meħtieġa biex, fejn jista' jkun, jissewew id-difetti safejn twieġeb għalihom l-attriċi u qal illi dawn ix-xogħlijiet ikunu jiswew elfejn, sitt mija u tletin lira (Lm2,630) – daqs sitt elef, mija u sitta u għoxrin euro u ħamsa u għoxrin ċenteżmu (€6,126.25) – barra t-taxxa fuq il-valur miżjud. Bit-taxxa, ix-xogħlijiet jiġu jiswew sebat elef, mitejn u tmienja u għoxrin euro u tmienja u disgħin ċenteżmu (€7,228.98). Dwar il-ħnejjiet, iżda, il-perit ma ta ebda stima ta' xogħlijiet billi ma jista' jsir xejn dwarhom.

Dwar l-ilment tal-konvenuti li sar xogħol – partikolarment fuq ħajt li sfronda waqt ix-xogħlijiet u kellu jsir mill-ġdid – li dwaru ma kienx sar ftehim, il-perit kien tal-fehma illi dan ix-xogħol kien meħtieġ u ta' ġid għall-konvenuti, u għalhekk ma huwiex xieraq illi dawn jistagħnew bit-talf ta' l-attriċi billi ma jħallsux għalih.⁶

Il-konvenuti ilmentaw ukoll illi r-rata tax-xogħlijiet żdiedet bi ħmistax fil-mija (15%) taxxa fuq il-valur miżjud, meta, ladarba t-taxxa ma ssemmietx fil-ftehim, il-liġi tqis illi r-rati miftiehma jinkludu wkoll it-taxxa. Dan huwa minnu, u ma huwiex kontestat mill-attriċi illi fis-somma minnha mitluba hemm miżjuda t-taxxa. Għalhekk, is-somma mitluba, barra t-tnaqqis għax-xogħlijiet ħżiena, għandha titnaqqas ukoll bl-ammont ta' Taxxa fuq il-Valur Miżjud li żdied erronjament mill-attriċi.

Is-somma mitluba mill-attriċi tinkludi bħala Taxxa fuq il-Valur Miżjud ħamest elef, seba' mija u ħamsa u sittin lira u sebgħa u għoxrin ċenteżmu (Lm5,765.27) – daqs tlittax-il elf, erba' mija u disgħa u għoxrin euro u sebgħa u erbghin ċenteżmu (€13,429.47) – miżjuda erronjament billi r-rati miftiehma għandhom jitqiesu li għa jinkludu t-taxxa u din ma kienx imissha reggħet żdiedet wara. Dan l-ammont għalhekk irid jitnaqqas mill-bilanċ mitlub ta' tlieta u tletin elf, sitt mija u tmienja u sittin euro u ħamsa u għoxrin ċenteżmu (€33,668.25) li għandu jinżel għal għoxrin elf, mitejn u tmienja u tletin euro u sebgħa u tmenin ċenteżmu (€20,238.78). Għandu jsir ukoll tnaqqis ta' sebat elef,

⁶ B' digriet tal-10 ta' Ġunju, 2008, il-qorti tordna li jithassru tliet paragrafi u flokhom jidhlu tliet paragrafi godda.

Kopja Informali ta' Sentenza

mitejn u tmienja u għoxrin euro u tmienja u disgħin ċenteżmu (€7,228.98) u tnaqqis ieħor – li l-qorti *arbitrio boni viri* qiegħda tillikwidah fis-somma ta' elf euro (€1,000) – biex ipatti għax-xogħol ħażin li ma jistax jissewwa. Jifdal bilanċ favur l-attriċi ta' tnax-il elf u disa' euro u tmenin ċenteżmu (€12,009.80).

Il-qorti għalhekk taqta' l-kawża billi tikkundanna lill-konvenuti jħallsu lill-attriċi s-somma ta' tnax-il elf u disa' euro u tmenin ċenteżmu (€12,009.80) flimkien ma' l-imgħaxijiet minn dakinhar tal-preżentata taċ-ċitazzjoni sa meta jsir il-ħlas. Billi l-attriċi talbet wisq u l-konvenuti ma għamlux depożitu tas-somma li kellha titħallas, l-ispejjeż għandhom jinqasmu bin-nofs bejn il-partijiet.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----